

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

29 נובמבר 2016

תמ"ש 15-01-28247 מ.ש. נ' א.צ.

1

בפני כב' השופט נמרוד פלקס

מ.ש.

התובעת

נגד

א.צ.

הנתבעת

פסק דין חלקי

2

1. תביעת אישה כנגד עיזבון גרושה המנוח, המוגשת כנגד אלמנת המנוח, היא הנתבעת, אשר
עניינה איזון כספי הגמלה שקיבלו התובעת והמנוח (שניהם יחדיו להלן – "הצדדים"), מאז
פרידתם בשנת 2000 ועד לפטירת המנוח בשנת 2013. התובעת העמידה את סכום תביעתה
על סך 500,000 ₪ לערך.
עיקר העובדות הצריכות לעניין אינן שנויות במחלוקת ואף נלמדות מראיות חפציות
(מסמכים), אשר הוגשו לבית המשפט. לוז המחלוקת הוא המשמעות המשפטית של אותן
עובדות ונפקותה באשר להכרעה בהליך דנן.

10

העובדות הצריכות לעניין והשתלשלות העניינים עד כה

11

2. התובעת והמנוח, מר א.ש. ז"ל (לעיל ולהלן – "המנוח") התחתנו בשנת 1960 בארץ אחרת,
עלו לישראל בשנת 1975 ונפרדו בסוף שנת 2000. מנישואיהם נולדו שתי בנות, שתיהן
בגירות בעת הפירוד. הצדדים עבדו בישראל וצברו כאן זכויות פנסיוניות, התובעת ממקום
עבודתה XXX והמנוח ממקומות עבודתו ב XXX. זכויותיהם הפנסיוניות של הצדדים
נצברו כולן במהלך חייהם המשותפים, עוד קודם לפירוד. ראו: סעיף 18 לכתב התביעה,
אותו לא הכחישה הנתבעת. (יחד עם זאת ראו הפסקה השלישית לסעיף 10 לכתב ההגנה שם
נכתב, כי המנוח פרש לגמלאות רק בשנת 2002, אך כאמור הנתבעת לא טרחה להביא כל
ראיה בעניין זה ונותרנו עם גרסת התובעת בכתב התביעה אותה לא הכחישה כאמור
הנתבעת).

22

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

29 נובמבר 2016

תמ"ש 28247-01-15 מ.ש. נ' א.צ.

- 1 הנתבעת אשתו השנייה ואלמנת המנוח, לה נישא ביום 7.4.10, כחודש לאחר שהתגרש
2 מהנתבעת. המנוח הותיר אחריו צוואה מיום 27.3.13 (להלן – "הצוואה"), בה ציווה לנתבעת
3 את מלוא עיזבונו. ראו: סעיף 2 לצוואה. זאת למעט זכויותיו בשלוש יחידות נופש באזור
4 העיר אילת, אותן ציווה לבנותיו. ראו: סעיף 3 לצוואה. יוער, כי לטענת התובעת לזכויות
5 המנוח ביחידות הנופש האמורות אין כל ערך כלכלי (והזכויות באחת מהן כלל לא היו
6 שייכות למנוח, שכן יוחדו לתובעת בהסכם נושא ההליך דנן. השוו: סעיף 3 לצוואה לסעיף
7 6.1 להסכם). כפועל יוצא מכך, מהותית, כלל עיזבונו המנוח הונחל לנתבעת ובנוות המנוח
8 והתובעת לא קיבלו מעיזבונו המנוח דבר בעל ערך. ממילא נטען, כי בנות המנוח מסכימות
9 לתביעה זו.
- 10
- 11 4. התובעת ילידת חודש 4/1938 ואילו המנוח יליד חודש 1/1937, אשר הלך לבית עולמו בשנת
12 2013. מעת נישואיהם ועד לפרידתם בחודש דצמבר 2000 קיימו הצדדים משק בית משותף.
13 ראו: סעיפים 2-3 לכתב התביעה. אמנם העידה התובעת, כי אף לאחר הפרידה המשיכו
14 הצדדים להיות בקשר זה או אחר, לרבות קשר אינטימי, אך אין בכך כדי לשנות את עובדת
15 ההפרדה הרכושית בה נהגו מאז פרידתם.
- 16
- 17 5. ההליכים המשפטיים בין הצדדים החלו בתביעת הגירושין אותה הגיש המנוח אל בית הדין
18 הרבני האזורי בירושלים (להלן – "ביה"ד"), בשלהי שנת 2004. אזי הגישה הנתבעת אל
19 ביה"ד תביעה למזונותיה וכן תביעה רכושית (המנוח אף הגיש תביעת גירושין מתוקנת
20 בראשית שנת 2005, לה כרך את ענייני מזונות האישה והרכוש). ביה"ד נתן פסק דין המחייב
21 את המנוח במזונות התובעת בסך 1,300 ₪ לחודש, ואילו תביעתה הרכושית של התובעת לא
22 נדונה. אין חולק, כי המנוח פרע את סך 1,300 ₪ האמורים עד פטירתו. ראו: סעיף 7 לנספח
23 9 לתצהיר התובעת, סעיף 13 לכתב התביעה.
- 24
- 25 6. לאחר הדברים הללו הגיעו הצדדים להסכם יחסי ממון, אשר אושר על ידי בית משפט זה
26 (כב' השופט גרינברגר) ביום 12.3.08 (להלן – "ההסכם"). בהסכם פורט, כי הצדדים נפרדו
27 בחודש דצמבר 2000 ומאז חיים בהפרדה רכושית. כן הובהר, כי תכלית ההסכם להסדיר את
28 ענייני הרכוש, אך אין בדעת הצדדים להתגרש באותה העת. פורט כי בבעלות הצדדים שלוש
29 דירות והצדדים חילקו זכויות אלו ביניהם כדלקמן: מלוא הזכויות בדירות שבXXX
30 ובשכונת YYY ניתנו לתובעת, ואילו מלוא הזכויות בדירה שבישוב ZZZ ניתנו למנוח.
31 המטלטלין שבדירות האמורות חולקו בין הצדדים עוד קודם לכריתת ההסכם, וכך אף
32 נכסיהם הפיננסיים, להבדיל מנכסים פנסיוניים. ראו: סעיפים 4-1, 6.5 להסכם.
- 33

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

29 נובמבר 2016

תמ"ש 28247-01-15 מ.ש. נ' א.צ.

7. הזכויות שהיו לצדדים בשלוש יחידות נופש (Time sharing) באזור העיר אילת חולקו, באופן שהמנוח קיבל את מלוא הזכויות באחת היחידות, התובעת קיבלה את מלוא הזכויות ביחידה אחרת, וזמני השהות ביחידה השלישית חולקו באופן בו כל אחד מהצדדים יהיה זכאי להשתמש באותה היחידה שבוע אחד אחת לשנתיים. ראו: סעיפים 6.1 – 6.4 להסכם.
8. לצרכי ההליך דגן חלקו החשוב של ההסכם הוא העוסק בסוגיית מזונות האישה (התובעת) והאיזון הפנסיוני. מפאת חשיבות הדברים אביאם כלשונם (יוער, כי בספרור סעיפים אלו להסכם נפלה טעות סופר, אך אין בכך כדי לשנות דבר):
- "6.6. מזונות אישה
- 6.5.2 הצדדים מסכימים כי על אף האמור בפסק דינו של בית הדין הרבני מיום 28.2.05, מזונות האישה יעמדו על סך 4,000 ₪ לחודש, וזאת החל מ. 1/4/08.
- 6.5.3 מוסכם, כי על אף האמור לעיל, האישה תמשיך בחייו של הבעל לגבות 1300 ₪ בחודש בלבד, ותחל לגבות את מלוא סכום המזונות אך ורק לאחר ה – 120 של הבעל.
- 6.5.4 הצדדים מסכימים כי החיוב במזונות ימשיך בתקפו גם לאחר הגט, היה והצדדים יבחרו להתגרש.
- 6.5.5 הצדדים מסכימים כי תישמר לצדדים הזכות לתבוע איזון פנסיוני.
- "...
9. בראשית שנת 2010 הגיש המנוח תביעה נוספת לגירושין (נספח 8 לתצהיר התובעת), אשר בעקבותיה התגרשו הצדדים כאמור. ראו: סעיף 14 לתצהיר התובעת. כחצי שנה לאחר הגירושין, ביום 16.9.10, הגישה התובעת אל בית משפט זה תביעה לאיזון פנסיוני, שם עתרה לאיזון סכומי הפנסיה שקיבלו הצדדים החל מיום 27.2.05, הוא המועד בו הגישה התובעת תביעה רכושית אל בית הדין הרבני (בגלגול הקודם), בה עתרה בין היתר לאיזון הפנסיות של הצדדים. ראו: נספח 1 לתצהיר התובעת (תמ"ש 24891-09-10). אף תביעתה זו לא נדונה, היות והתובעת ביקשה למחקה, לגרסתה מפאת מחלה קשה בה לקה המנוח, ולבקשת בנותיה. ראו: סעיף 16 לתצהיר התובעת.
10. ביום 19.2.13 העביר המנוח לנתבעת מחצית מזכויותיו בישוב ZZZ, ללא תמורה. חודש לאחר מכן עשה כאמור צוואה בה הוריש לנתבעת את כלל עיזבונו, למעט זכויותיו ביחידות

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

29 נובמבר 2016

תמ"ש 28247-01-15 מ.ש. נ' א.צ.

- 1 הנופש, אותן הנחיל לבנותיו (לרבות הזכויות באחת מיחידות הנופש שכלל לא היו שייכות
2 לו, שכן יוחדו בהסכם לתובעת). זמן קצר לאחר מכן הלך המנוח לבית עולמו.
3
- 4 11. לאחר פטירת המנוח פנו התובעת והנתבעת בתביעות אל בית משפט זה (להלן – **"התביעות**
5 **הקודמות"**). בתמ"ש 36875-12-13 עתרה הנתבעת למתן פסק דין בו יוצהר, כי חיוב המנוח
6 במזונות התובעת פוסק עם פטירתו ואינו חל עד אאיו"ש התובעת. כן התבקש בית המשפט
7 להצהיר, שהנתבעת זכאית לשלושה רבעים מהזכויות בבית ביישוב ZZZ, אשר מלוא
8 הזכויות בו יוחדו למנוח בהסכם. זאת אף ללא קשר להוראות הצוואה המזכות אותה
9 במלוא הזכויות בבית האמור. עוד עתרה הנתבעת להצהרה, כי רכב מסוג יונדאי, אשר
10 פרטיו מפורטים שם, שייך אף הוא אך לה. בתמ"ש 60448-03-14 פנתה התובעת אל בית
11 המשפט בתביעה לאיזון הפנסיות של הצדדים מיום 1.12.00 ועד מועד פטירת המנוח.
12
- 13 12. בדיון מאוחד שהתקיים בפני בתביעות הקודמות נפסק, בהסכמת התובעת והנתבעת, כי
14 חיוב המנוח במזונות התובעת חדל בפטירת המנוח, ובכל הנוגע לחיוב המזונות עשוי המנוח
15 לחוב אך בהפרש הסכומים שהצטבר ממועד עשיית ההסכם ועד לפטירתו. קרי – חוב
16 המזונות אותו צבר המנוח עשוי להסתכם אך בהפרש שבין סך 1,300 ₪ לחודש אותם פרע
17 כאמור לסך 4,000 ₪ לחודש אותו היה עליו לפרוע אאיו"ש. עוד נפסק, כי מחצית הזכויות
18 בבית ביישוב ZZZ, אכן שייך לנתבעת (היות וניתנו לה בחיי המנוח), ואילו מחציתן האחרת
19 של הזכויות בבית זה שייך לעיזבון המנוח (כאשר אף חלק זה ניתן לנתבעת, אך זאת בדרך
20 של הנחלה על פי צוואת המנוח). ראו: עמ' 7 לפרוטוקול הדיון מיום 23.6.14.
21
- 22 13. כמו כן נמחקה תביעת התובעת לאיזון פנסיוני (תמ"ש 60448-03-14), וזאת תוך שמירה על
23 זכותה לשוב ולהגישה פעם נוספת. ראו: עמ' 8,10 לפרוטוקול הדיון מיום 23.6.14. הטעם
24 למחיקת תביעתה זו של התובעת היה, כי תביעתה הוגשה כתביעה לסעד הצהרתי באשר
25 לזכותה לאיזון פנסיוני. זאת חלף הגשת תביעה כספית לקבלת מחצית הפרש סכום הפנסיות
26 ששולמו לצדדים, הוא הסעד האופרטיבי בו הייתה מעוניינת למעשה.
27
- 28 14. התובעת אף פנתה בשני הליכים משפטיים נוספים, הקשורים להליך דנן. האחד, הגשת
29 ההסכם לביצוע בלשכת ההוצאה לפועל, בכל הנוגע לחוב המזונות שהצטבר ממועד ההסכם
30 ועד פטירת המנוח (4,000 ₪ פחות 1,300 ₪ כפול מספר החודשים שחלפו מכריתת ההסכם
31 ועד פטירת המנוח). במהלך הדיון בהליך הנוכחי אף עלה בידי התובעת להיפרע מעיזבון
32 המנוח, באמצעות הנתבעת, את סכום חוב המזונות האמור, בהליכי ההוצאה לפועל. ההליך
33 האחר התגלגל לפתחו של בית הדין האזורי לעבודה, ועניינו דרישת התובעת לקבלת קצבת
34 שאירים, בגין הגמלה החודשית (הפנסיה) אותה קיבל המנוח עד פטירתו.

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

29 נובמבר 2016

תמ"ש 28247-01-15 מ.ש. נ' א.צ.

- 1
2 15. לאחר פטירת המנוח הוכרה הנתבעת, בהיותה אלמנתו, כזכאית לקבלת קצבת שארים
3 מהגורמים ששילמו למנוח גמלה עד פטירתו. כפועל יוצא מכך אף זוכה הנתבעת לגמלת
4 שארים מאת XXX ו XXX. ראו: סעיף 9 לכתב ההגנה. אף התובעת ביקשה להיות מוכרת
5 כשארית המנוח, אך דרישתה נדחתה על ידי XXX ו XXX, ומכאן ערעורה אל בית הדין
6 האזורי לעבודה. לאחר אי אלו דיונים בפני בית הדין האזורי לעבודה חזרה בה התובעת
7 מערעורה וזה נמחק.
8
9 16. תביעתה הנוכחית של התובעת כללה אי אלו סעדים נוספים על הסעד העיקרי, הוא ביצוע
10 איזון פנסיוני בין הצדדים, בדרך של תשלום מחצית הפרש שבין סך הפנסיות ששולמו
11 למנוח מפרידת הצדדים ועד פטירתו, לבין סך הפנסיות ששולמו לתובעת בפרק זמן זה.
12 במהלך ההליך חזרה בה התובעת מעתירתה לסעדים נוספים אלו, ולפיכך כל שנותר הוא
13 לדון בתביעתה לסעד האמור בלבד. ראו: עמ' 1 לפרוטוקול הדיון מיום 19.11.15.

טענות הצדדים

- 14
15
16
17 17. טענת התובעת פשוטה בתכלית. היות והצדדים צברו את זכויותיהם הפנסיוניות במהלך
18 חייהם המשותפים, היא זכאית לקבל את מחצית הפרש הפנסיות ממועד הפירוד ועד מועד
19 פטירת המנוח. התובעת אף מבהירה, כי הצדדים התנו במפורש בהסכם שזכותם לתבוע
20 איזון פנסיוני נשמרת, ואין בכך שלא בוצע איזון זה בעת כריתת ההסכם כדי לגרוע מזכותה
21 לעתור לקבלת סכום כספי בשל אותו איזון פנסיוני.
22
23 18. הנתבעת טענה שלל טענות הגנה, אשר חלקן סתמיות ובחלקן יש לדון ולדחות, כפי שיובהר
24 להלן. ממילא בית המשפט אינו נדרש לדון בכל "תג ותג" מטענות הצדדים, עת בוחרים בעלי
25 הדין להעלות מקבץ רחב של טענות, בתקווה שאם לא "תתפוס" האחת, תצלח דרכה של
26 האחרת. השוו: בע"מ 1491/16 פלונית נ' פלוני (2016). חלק מטענות ההגנה נזנחו בסיכומי
27 הנתבעת, ולפיכך לא אדרש להן (כדוגמת הטענה בדבר ליקוי בתצהיר התומך בכתב התביעה.
28 ראו: סעיף 1(7) לכתב ההגנה).
29
30 19. כך טענה הנתבעת, כי התביעה נעדרת עילה, טרדנית, קנטרנית וללא בסיס משפטי ועובדתי,
31 ומהווה שימוש לרעה בהליכי משפט. עוד נטען, שעילת התביעה התיישנה ולמצער התביעה
32 לוקה בשיהוי. נטען, שהתובעת לא צירפה מסמכים כנדרשת בתקנה 258ט לתקנות סדר הדין
33 האזרחי, תשמ"ד – 1984, ובפרט אלו המלמדים על תשלומי הפנסיה אותם היא קיבלה
34 במהלך התקופה הרלבנטית. כן נטען, כי נוכח תנאי ההסכם המקפחים לכאורה את המנוח,

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

29 נובמבר 2016

תמ"ש 15-01-28247 מ.ש. נ' א.צ.

- 1 על בית המשפט לפעול מכח סמכותו על פי סעיף 28(2) לחוק יחסי ממון בין בני זוג, תשל"ג –
2 1973 (להלן – "חוק יחסי ממון") ולקבוע שאין לאזן את הפנסיות של הצדדים, או לקבוע
3 שאלו אוזנו זה מכבר. ראו: סעיף 80 לכתב ההגנה. בכתב הגנתה אף טענה הנתבעת, כי יש
4 לסלק את התביעה על הסף מפאת כיבוד ערכאות. זאת נוכח ההליך בבית הדין האזורי
5 לעבודה, אשר היה תלוי ועומד עת הוגש כתב ההגנה. ודוק, היות וכאמור נמחק ההליך בבית
6 הדין האזורי לעבודה ברי, כי אין טעם לסלק את התביעה דן על הסף מפאת אותו הליך
7 שנמחק.
8
- 9 20. דומה שטענתה העיקרית של הנתבעת היא שהסכם, ובפרט הוראותיו בדבר החיוב במזונות
10 ושמירה על הזכות לתבוע איזון פנסיוני, נעשה למראית עין. לטענה אחרונה זו אפנה לאחר
11 שאסלק מהדרך את יתר טענות הנתבעת המפורטות לעיל.
12
13 **דיון**
14
- 15 21. האופן בו ניהלה התובעת את שלל התביעות אותן הגישה מאז הלך המנוח לבית עולמו,
16 מעורר אי נוחות. התובעת אכן הטרידה את הנתבעת בתביעה מיותרת, היא התביעה בתמ"ש
17 60448-03-14, אשר תחתיה הוגשה לבסוף התביעה הנוכחית. אף הדיון בתביעה הנוכחית
18 התעכב עד מאד נוכח התנהלות התובעת, אשר נמנעה עד לאחרונה מלהגיש לבית המשפט
19 את כלל הראיות באשר לסכומי הפנסיה אותם קיבלו הצדדים בתקופה הרלבנטית. הדברים
20 יפים ביתר שאת באשר להצגת תלושי השכר המלמדים על סכומי הפנסיה אותם קיבלה
21 התובעת עצמה בתקופה הרלבנטית. מסמכים אותם היה עליה לצרף לכתב תביעתה, ואף
22 היו בידיה, אך הוגשו לבית המשפט באיחור רב. ראו: ש' 19-20 בעמ' 9 לפרוטוקול הדיון
23 מיום 16.1.27. ודוק, לבסוף התובעת תיקנה מחדליה וכיום בפני בית המשפט כלל הראיות
24 המאפשרות עריכת איזון פנסיוני בין הצדדים. דומני, כי להתנהלות הדיונית של התובעת
25 יש ליתן משקל בעת פסיקת ההוצאות, אך אין בה כדי לאיין את תביעתה.
26
- 27 22. בכל הכבוד סבורני, כי אין יסוד לטענות בדבר העדר עילה, שימוש לרעה בהליכי משפט,
28 תביעה קנטרנית וכיוב'. עסקינן בזכות קניינית, או מעין קניינית של התובעת, מכח הלכת או
29 חזקת השיתוף, לקבלת מחצית ההפרש שבין זכויות הפנסיה שצברו הצדדים במהלך חייהם
30 המשותפים. חזקת השיתוף הוחלה אף במקרים בהם הצדדים נהגו בהפרדה רכושית, על
31 זכויות סוציאליות של הצדדים, על נכסים עסקיים, אף כאשר מחזיקם מידר את הצד האחר
32 מנכסים אלו ולא גילה לו אודותיהם. לא כל שכן הוחלה חזקת השיתוף על בני זוג הנשואים
33 שנים רבות, אשר קיימו משק בית משותף ונהגו בשיתוף כלכלי, כבמקרה דנן. ראו: ע"א
34 1937/92 קוטלר נ' קוטלר, פ"ד מט(2) 233 (1995); ע"א 841/87 רון נ' רון, פ"ד מה(3) 793

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

29 נובמבר 2016

תמ"ש 28247-01-15 מ.ש. נ' א.צ.

- 1 ' **בר נתן נ'** ; ע"א 3563/92 **עוזבון גיטלר נ' גיטלר**, פ"ד מח(5) 489 (1994); ע"א 724/83 **בר נתן נ'**
2 **בר נתן**, פ"ד לט(3) 551 (1985); ע"א 6557/95 **אבנרי נ' אבנרי**, פ"ד נא(3) 541, 543 (1997).
3
4 23. למעשה החזקה הפכה כמעט חזקה חלוטה, בכל הנוגע לנכסים שנצברו במהלך החיים
5 המשותפים, והוחלה על בני כל העדות והדתות. ראו: ע"א 65/89 **מוסטפה נ' מטוע**, פ"ד
6 מד(4) 197 (1990); בג"ץ 1000/92 **בבלי נ' ביה"ד הרבני**, פ"ד מח(2) 221, 232 (1994); ע"א
7 77/77 **ראבי נ' ראסי**, פ"ד לג(1) 729 (1979); ע"א 663/87 **נתן נ' גרינר**, פ"ד מה(1) 104
8 (1991); ע"א 488/89 **נופרבר נ' נופרבר**, פ"ד מד(4) 293 (1990); ע"א 4385/91 **סלם נ' כרמי**,
9 פ"ד נא(1) 337 (1997); ע"א 491/75 **חיימי נ' אשתר**, פ"ד לא(2) 589 (1977). מהאמור עולה
10 איפוא, כי תביעה לזכות מעין זו וודאי שמגלה עילה וניצבת על בסיס משפטי ועובדתי איתן.
11
12 24. הדין הנוהג הוא, שבית המשפט יטה שלא לדחות תביעות לזכות קניינית, או מעין קניינית,
13 מטעמים של תום לב, שימוש לרעה בזכות וכיוב' ושיקול דעתו בעניינים אלו מצומצם, כאשר
14 יש ליתן משקל ממשי לזכות הקניין. ראו לדוגמא: רע"א 6339/97 **רוקר נ' סלומון**, פ"ד נה(1)
15 199 (1999). די בכך כדי לדחות את שלל טענות הנתבעת באשר להיות התביעה נעדרת עילה,
16 משום שימוש לרעה בהליכי משפט ועוד.
17
18 25. נוכח מועד נישואי בני הזוג, הדין הישראלי הרכושי החל עליהם ידוע בכינוי הלכת השיתוף,
19 או חזקת השיתוף. ראו: ע"א 1915/91 **יעקובי נ' יעקובי**, פ"ד מט(3) 529 (1995). לאור זאת
20 לא חלות הוראות חוק יחסי ממון, לרבות הוראות סעיף 28(2) לחוק זה, המקנות לבית
21 המשפט סמכות לאזן את רכוש הצדדים שלא מחצה על מחצה, או להוציא נכס זה או אחר
22 מגדרי איזון המשאבים. למותר לציין, כי אף אם ניתן היה מושגית לעשות שימוש בהוראות
23 החוק האמור באשר לצדדים דנן, לא היה מקום לעשות כן, וזאת משני טעמים: האחד,
24 הוראת הדין האמורה חלה עת דן בית המשפט באיזון משאבי הצדדים "בגלגול הראשון",
25 הוא פסק הדין הקובע את זכויות הצדדים בעת איזון המשאבים, להבדיל מ"גלגול השני",
26 הוא שלב ביצוע פסק הדין לאיזון משאבים. מקום בו צדדים הגיעו לכלל הסכם בדבר
27 חלוקת רכושם, או איזון משאביהם, הרי שעוברים אנו לשלב ביצוע אותו פסק דין או
28 הסכם, ואין מקום להידרש עוד להוראות סעיף 28(2) לחוק האמור; הטעם האחר הוא, כי כפי
29 שיובהר להלן אף אם היה ניתן לעשות שימוש בהוראת הדין האמורה בשלב דיוני זה, לא
30 היה מקום לעשות כן בנסיבות הפרטניות של המקרה דנן, משלא הוכח שהמנוח קופח ביחס
31 לתובעת.
32
33 26. אין אף יסוד לטענת ההתיישנות. הדברים הובהרו בהחלטתי מיום 23.6.14 בתמ"ש 60448-
34 03-14 ויש להצטער על העלאת טענת ההתיישנות פעם נוספת, ללא כל הסבר מדוע יש

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

29 נובמבר 2016

תמ"ש 28247-01-15 מ.ש. נ' א.צ.

- 1 להיעתר לה. אזכיר, כי הצדדים התגרשו אך בשנת 2010, ונוכח הוראת סעיף 13 לחוק
2 ההתיישנות, תשי"ח – 1958 אין להביא בחשבון תקופת ההתיישנות את פרק הזמן שקדם
3 לגירושין. התביעה דן הוגשה בראשית שנת 2015, ולפיכך טרם חלפה תקופת ההתיישנות.
4
- 5 27. יש לדחות אף את טענת השיהוי. תביעה תידחה מחמת שיהוי גם בתקופת ההתיישנות,
6 כאשר נעשה שימוש בלתי הולם בזכות התביעה וכפועל יוצא נפגעה ציפייתו הלגיטימית של
7 הנתבע שלא להיתבע, עד כדי ניצול לרעה של ההליך השיפוטי. הדין הוא כי טענת שיהוי או
8 מניעות דורשת הוכחה שהתובע נהג כמי שזנח את זכויותיו, בידיעה עליהן, וכי הנתבע
9 הסתמך על התנהגותו הבלתי-ראויה של התובע ושינה מצבו לרעה. ראו: ע"א 69/84 שפר נ'
10 בונה, פ"ד מ(2) 645, 656 (1986); ע"א 403/63 תמיר נ' שמואלי, פ"ד יח(1) 47, 53 (1964);
11 ע"א 410/87 ליברמן ז"ל נ' יונגר, פ"ד מה(3) 749, 756 (1991); ע"א 656/79 גרינפלד נ'
12 קירשן, פ"ד לו(2) 309, 317 (1982). בפסקי דין אחרים התייחסו גם לשיהוי הנוצר עקב חוסר
13 תום ליבו של התובע, או בשל "פגיעה בציפייה הלגיטימית של הנתבע שלא להיתבע - שימוש
14 המגיע כדי ניצול לרעה של ההליך המשפטי". ראו: ע"א 7853/02 דוידי נ' אבו טור, פ"ד נח(5)
15 681, 693 (2004) והאסמכתאות המצוטטות שם מפי כב' השופט ס' גיבוראן.
16
- 17 28. ההלכות בסוגיה זו סוכמו בפסק דינה של כב' השופטת א' פרוקצ'יה בע"א 6805/99 תלמוד
18 תורה הכללי נ' הועדה המקומית, פ"ד נו(5) 433, בעמ' 448-445 (2003) (להלן – "עניין
19 תלמוד תורה"), אשר הדגישה את הכלל לפיו "השיהוי האזרחי הנטען במסגרת תקופת
20 התיישנות הוא אמצעי שיש לעשות בו שימוש בנסיבות חריגות בלבד", שכן הוא מביא
21 לקיצור תקופת ההתיישנות באופן הפוגע בציפייתו של התובע לכלכל צעדיו על פי תקופת
22 ההתיישנות המותרת בחוק (עמ' 445 ו-448). עוד הדגישה כב' השופטת פרוקצ'יה כי איחור
23 בהגשת תביעה, כשלעצמו, איננו מעיד על ויתור או מחילה על זכות התביעה. קיימת דרישה
24 לקיום מצג ברור מצד התובע על אודות ויתור או מחילה מצידו על זכות התביעה; "טענה
25 בדבר ויתור או מחילה על זכות תביעה מחייבת רמת הוכחה נכבדה על-ידי הטוען לה" (עמ'
26 446). כב' הנשיא א' ברק הבהיר בעניין תלמוד תורה, בעמ' 461-460, כי דיני השיהוי הם
27 חלק מדיני תום הלב. ההלכות דלעיל, לפיהן אין די בהשתהות בהגשת התביעה כדי ליצור
28 שיהוי או מניעות, חלות ביתר שאת כאשר מדובר בהגנה על זכות קניינית: לעיתים רחוקות
29 יסיק בית המשפט כי אדם וויתר על זכותו הקניינית בנכס בעל שווי ממשי, רק בשל כך
30 שהשתהה בהגשת תביעה לשם מימושה.
31
- 32 29. התנהלות התובעת אינה מלמדת על כך שזנחה את זכותה כלל ועיקר. התובעת הגישה
33 לראשונה את תביעתה לאיזון פנסיוני עוד בפני בית הדין הרבני, עת הוגשה תביעת הגירושין
34 הראשונה. זכות התביעה של התובעת באשר לאיזון הפנסיוני אף הוסכמה מפורשות

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

29 נובמבר 2016

תמ"ש 28247-01-15 מ.ש. נ' א.צ.

- 1 בהסכם. זמן קצר לאחר גירושי הצדדים הגישה כאמור התובעת תביעה נוספת לאיזון
2 פנסיוני, אך זו נמחקה לבקשתה, מחמת מחלת המנוח ובקשת בנות הצדדים. (ראו: סעיפים
3 15-16 לתצהיר התובעת וכן הודאת המנוח באשר למצבו הבריאותי הקשה בסעיף ט'
4 לתביעת הגירושין השנייה, מחודש ינואר 2000, נספח 8 לתצהיר התובעת). זמן קצר לאחר
5 פטירת המנוח הגישה התובעת את תביעתה הקודמת לאיזון פנסיוני, אך זו נמחקה היות
6 והוגשה כתביעה לסעד הצהרתי, חלף הגשתה כתביעה לסעד כספי. נמצא איפוא, כי אף
7 קודם לתביעתה הנוכחית העלתה התובעת פעם אחר פעם את סוגיית האיזון הפנסיוני.
8 התנהלות התובעת אינה מלמדת על כך שזנחה או ויתרה על זכותה הקניינית כלל ועיקר.
9 לכל היותר ניתן לראות בהתנהלות התובעת, כניהול ענייניה המשפטיים באופן בלתי מוצלח,
10 אך וודאי שלא כוויתור המקים מניעות מלעמוד על זכותה כעת.
11
- 12 30. לא זו אף זו, שלא הוכח שמצבה של התובעת הורע מחמת השתוותה בהגשת תביעתה זו,
13 והרי שיקול זה הוא שיקול חשוב עת יבחן בית המשפט האם לדחות תביעה מחמת שיהוי.
14 ראו: ע"א 5793/96 חיים נ' חיים, פ"ד נא(5) 625, 635 (1997). לכל היותר ניתן לטעון, כי
15 הגשת התביעה דגן לאחר פטירת המנוח גרמה לנתבעת נזק ראייתי, בכך שלא יכלה להביא
16 את המנוח לעדות ובכך להוכיח את טענתה בדבר היות ההסכם משום הסכם למראית עין.
17 מטבע הדברים ככל שהייתה מוגשת התביעה קודם לפטירת המנוח, הרי שלנתבעת לא היה
18 כל מעמד בהליך דגן וזה היה ננקט כנגד המנוח, כפי שנעשה בתביעתה השנייה של התובעת
19 לאיזון הפנסיות, אשר נמחקה מפאת מחלת המנוח כאמור. באשר למנוח עצמו הרי, שכפי
20 שיובהר להלן סבורני שלא יכל להישמע בטענה בדבר היות ההסכם משום הסכם למראית
21 עין, ולפיכך אין בכך שלא ניתן היה להביאו לעדות בהליך דגן כדי להטיב עם התובעת
22 (ולהרע את מצבה של התובעת או מצבו של המנוח, ככל שהיה נתבע בחייו).
23
- 24 31. אפנה כעת לטענה בדבר היות ההסכם למראית עין. כמפורט בסעיפים 35-23 ו – 69, 73
25 לכתב ההגנה טוענת התובעת, כי ההסכם נעשה למראית עין. לגרסת התובעת גמרו הצדדים
26 אומר להונות את הXXX ואת XXX, בכך שהציגו מצג שווא בדבר התחייבות המנוח לשאת
27 במזונות התובעת, אף לאחר גירושי הצדדים. זאת חרף שלשיתתה לצדדים לא הייתה כל
28 כוונה שאכן כך יעשה. אבאר.
- 29
- 30 32. בהתאם להוראת סעיף 38 לחוק שירות המדינה (גמלאות) (נוסח משולב), התש"ל – 1970
31 (להלן – "חוק הגמלאות") עשויה לקום לגרושת גמלאי של שירות המדינה הזכות לקבל
32 קצבת שארים לאחר פטירת הגמלאי, על אף שבעת פטירת הגמלאי לא היו עוד בני הזוג
33 הללו נשואים. זכות זו מותנית בין היתר בכך, שעובר לפטירת הגמלאי חייב היה במזונות
34 גרושתו, וסכום גמלת השארים לא יעלה על סכום דמי המזונות בהם היה חייב הגמלאי עובר

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

29 נובמבר 2016

תמ"ש 28247-01-15 מ.ש. נ' א.צ.

- 1 לפטירתו. יחד עם זאת, ככל שסבר הממונה על הגמלאות, כי החיוב במזונות נעשה למראית
2 עין, ייתכן ותדחה הדרישה לקבלת גמלת שארים. יוער, כי סעיף 38 לחוק הגמלאות בוטל עת
3 חוקק **החוק לחלוקת חסכון פנסיוני בין בני זוג שנפרדו**, תשע"ד – 2014 (להלן – "**חוק**
4 **חלוקת החסכון**"), אך אין בכך כדי לפגוע בפסקי דין (או הסכמים) שניתנו קודם לחקיקת
5 חוק חלוקת החסכון, בכל הנוגע לזכויות מכח סעיף 38 לחוק הגמלאות. ראו: סעיף 30(ב)(3)
6 לחוק חלוקת החסכון.
7
8 33. הנתבעת טוענת איפוא, כי התובעת לא הייתה זכאית לקבל גמלת שארים היות והתגרשה
9 מהמנוח ואף נפרדה ממנו פרידה של קבע שנים רבות קודם לכריתת ההסכם. ראו: סעיף
10 38(ג) לחוק הגמלאות. במטרה להתגבר על מגבלה חוקית זו ולאפשר לתובעת לזכות בקצבת
11 שארים, ערכו הצדדים הסכם למראית עין, בו מתחייב המנוח במזונות התובעת בסך 4,000
12 ₪ לחודש, אך בפועל משלם לה אך 1,300 ₪ לחודש, ואילו ההפרש שהצטבר יפרע אייו"ש.
13 בכך הציגו הצדדים מצג כלפי הממונה על הגמלאות לפיו, סכום החיוב במזונות הוא 4,000
14 ₪ לחודש, וסכום זה מהווה את נקודת הייחוס ואף את תקרת סכום גמלת השארים לה
15 תהא זכאית התובעת לאחר פטירת המנוח.
16
17 34. יחד עם זאת הנתבעת ערה לכך שהמנוח שילם לתובעת סך 1,300 ₪ מידי חודש, מאז חויב
18 במזונות התובעת על ידי בית הדין הרבני ועד פטירתו. סכום זה שילם התובע אף לאחר
19 גירושי הצדדים. הנתבעת טוענת איפוא, כי העובדה שהמנוח נשא במזונות התובעת,
20 בשיעורם המופחת, אף לאחר גירושי הצדדים (עת לא היה חייב במזונותיה על פי הדין
21 האישי החל על הצדדים), מלמדת על כך שתשלום חודשי זה לא היה בבחינת תשלום דמי
22 מזונות כלל ועיקר אלא תשלום עבור איזון פנסיוני. לטענת הנתבעת בכדי להונות את XXX
23 ו XXX בחרו הצדדים לנסח את ההסכם באופן בו התשלום ששולם בפועל עבור האיזון
24 הפנסיוני יוסווה כתשלום על חשבון דמי המזונות, ובכך תישמר זכות התובעת לקבלת גמלת
25 שארים בהתאם לסעיף 38 לחוק הגמלאות.
26
27 35. דין טענת הנתבעת באשר לקיומו של הסכם למראית עין להידחות. אדם שהיה צד להסכם
28 וביקש מבית המשפט לאשרו אינו רשאי לשוב ולטעון - לאחר שבקשתו התקבלה ובית
29 המשפט אישר את ההסכם - כי למעשה "עבד" על בית המשפט יחד עם הצד שכנגד על מנת
30 לפגוע בצדדים שלישיים ואין מדובר בהסכם של ממש. האם אין כאן השתק שיפוטי,
31 מניעות, ושימוש לרעה בהליכי משפט?
32
33 36. בתי המשפט דנו לא אחת בטענות מסוג זה, ועמדתם נעה בין הצבת נטל ראיה גבוה במיוחד,
34 לבין קביעה כי אין לאפשר העלאת טענות מסוג זה כלל ועיקר. באשר לנטל הכבד ראו

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

29 נובמבר 2016

תמ"ש 28247-01-15 מ.ש. נ' א.צ.

- 1 לדוגמא: תמ"ש (תל אביב) 13461/96 אלטשולר נ' אלטשולר (2002) פסקה 20; תמ"ש (תל
2 אביב) 37698-03-10 מ.פ. נ' ח.פ. (2011) פסקה 31; תמ"ש (תל אביב) 7494-12-14 פלוני נ'
3 אלמונית (2015). באשר למניעות וקיומו של השתק שיפוטי ראו לדוגמא: תמ"ש (נצרת)
4 5052/00 א.נ. נ' א.ר.נ. (2008); תמ"ש (קריות) 1681-10-10 פלוני נ' פלוני (2011) פסקאות 35-
5 34; תמ"ש (אשדוד) 12961/05 ג. א נ' א. א (2014) פסקאות 11-12; תמ"ש (תל אביב) 19955-
6 02-11 ד.ה. נ' ש.ה (2012) פסקה 10; תמ"ש (תל אביב) 95520/00 ב.ק. נ' י.ב. (2012) פסקה 32.
7
- 8 37. במשרע פסיקות אלו מצרף אני קולי לאלו התומכים באיסור העלאת הטענה לחלוטין. קשה
9 להלום, כי יתאפשר לבעל דין לטעון בפני בית המשפט טענה עובדתית בהליך אחד, וכאשר
10 בית המשפט מקבל את טענתו, ומאשר את ההסכם על פי המצג העובדתי המוצג לו, שב בעל
11 הדין וטוען טענה עובדתית סותרת בהליך אחר. זה הוא מקרה מובהק בו יחול ההשתק
12 השיפוטי. השוו: רע"א 4224/04 בית ששון נ' שיכון עובדים, פ"ד נט(6) 625 (2005); רע"א
13 8297/12 הפניקס נ' המוסד לביטוח לאומי (2013); בר"ם 8689/14 הועדה המקומית נ' מבני
14 תעשייה (2015). די באמור כדי לדחות את טענת הנתבעת באשר להיות ההסכם משום הסכם
15 למראית עין. שהרי, הנתבעת באה אך מכוחו של המנוח, בהיותה נוחלת על פי צוואתו ובכך
16 חליפתו. חליף אינו יכול לרכוש כוחות משפטיים טובים מאלו שהיו לבעל הזכות המקורית.
17
- 18 38. אף אם אניח לצרכי הדיון, כי הנתבעת, להבדיל מהמנוח, אינה מנועה מלטעון להיות
19 ההסכם למראית עין הרי, שכאמור הנטל המוטל עליה כבד עד מאד והנתבעת לא הרימה
20 נטל זה. הנתבעת ערה לכך שנטל הראיה להוכחת הטענה בדבר היות ההסכם למראית עין
21 מוטל על שכמה. ראו: סעיף 19 לסיכומי הנתבעת. הנטל כבד עד מאד לא רק בהיות הטענה
22 כנגד הסכם שאושר על ידי בית המשפט, אלא אף, כי משמעות טענת הנתבעת היא שהצדדים
23 חברו להם יחדיו לרמות את XXX ואת XXX. על אף שנטל הראיה הנדרש לשם הוכחת
24 טענות מעין אלו הוא של מאזן הסתברויות, כמקובל במשפט האזרחי, הרי שכמות
25 הראיות ורף הראיות הנדרש לגבי טענת מרמה, אשר לה גוון מעין פלילי, הם
26 גבוהים יותר ועל בית המשפט לבחון את הראיות בזהירות ובקפדנות. ראו:
27 7458/11 בר נוי נ' מלחי (2013); ע"א 9178/12 המכללה האקדמית נ' ח"יר (2015).
28
- 29 39. הנתבעת אינה יודעת מידיעה אישית, שהצדדים חברו לכרות הסכם למראית עין בכוונה
30 לרמות מאן דהוא. הנתבעת אף אינה טוענת, כי כך אמר לה המנוח. התזה אותה מציגה
31 הנתבעת באשר לאותה מזימה שרקמו להם כביכול הצדדים נסמכת על פרשנות וסברה, אך
32 אינה עולה בקנה אחד עם הראיות ואף עם גרסת הנתבעת והמנוח בהליכים קודמים.
33

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

29 נובמבר 2016

תמ"ש 28247-01-15 מ.ש. נ' א.צ.

- 1 40. בהליך דנן טענה כאמור הנתבעת, כי הצדדים ביצעו בפועל איזון פנסיוני בכך שהמנוח שילם
2 לתובעת סך 1,300 ₪ לחודש ומעבר לכך לא היה עליו לשלם לה דבר. הנתבעת עורכת
3 תחשיבים שונים המלמדים לשיטתה על כך שהתשלום החודשי בסך 1,300 ₪ היווה את
4 סכום האיזון הפנסיוני בין הצדדים. זאת נוכח ההפרש שבין סכומי הפנסיה אותם קיבלו
5 הצדדים בשנת 2005, כשלוש שנים קודם לכריתת ההסכם. ראו: סעיפים 51, 58-60, 95, 132
6 לסיכומי הנתבעת. למותר לציין, כי התובעת הכחישה טענה זו מכל וכל. ראו: עדות התובעת
7 עמ' 9-11 לפרוטוקול הדיון מיום 27.1.16.
8
- 9 41. בתביעתו השנייה לגירושין טען המנוח, כי התחייב לשאת במזונות הנתבעת לכל חייה. ראו:
10 סעיף ה' לתביעת הגירושין השנייה, נספח 8 לתצהיר התובעת. נמצא שאף לאחר אישור
11 ההסכם שב המנוח ואישר בפני בית הדין הרבני, שהתחייב במזונות התובעת, ואף ביקש
12 לשלול את זכותה למזונות, ככל שתסרב להתגרש ממנו. המנוח ראה איפוא בחיוב שהתחייב
13 כלפי הנתבעת משום חיוב במזונות, להבדיל מחיוב רכושי של איזון פנסיוני.
14
- 15 42. אף הנתבעת עצמה העידה בהליך קודם, כי המנוח אמר לה שעליו לשלם לתובעת את הפרשי
16 המזונות בסך 2,700 ₪ לחודש ממועד ההסכם ועד פטירתו. ראו: סעיפים 37 ו- 42 לתצהיר
17 הנתבעת בתמ"ש 36875-12-13. עדותה זו של הנתבעת אינה עולה בקנה אחד עם גרסתה
18 הנוכחית ולמעשה סברתה, והתחשיבים השונים שערכה באת כוחה בסיכומיה בהליך
19 הנוכחי. ככל שאכן סבר המנוח, כי הצדדים ביצעו את האיזון הפנסיוני בכך שהתחייב לשלם
20 לתובעת סך חודשי של 1,300 ₪, מדוע זה אמר לנתבעת שעליו להוסיף ולשלם לתובעת את
21 הפרשים בסך 2,700 ₪ לחודש ?
22
- 23 43. הנתבעת מפנה לאחת מטיטות ההסכם, אשר הוחלפו בין הצדדים. ראו: עמ' 16 לפרוטוקול
24 הדיון מיום 7.11.16. בסעיפים 6.5.2 – 6.5.5 לאותה טיוטה נכתב, כי הזכות לתבוע איזון
25 פנסיוני, או לבקש הגדלת התשלום השוטף על חשבון המזונות (1,300 ₪) יעמדו לאישה אך
26 באם לא תקבל את הפנסיה המגיעה לה ממקום עבודתה. הנתבעת רואה בכך משום תמיכה
27 בשיטתה האמורה. איני מקבל את טענת הנתבעת משני טעמים: האחד, יש להבחין בין
28 טיטות הסכם לבין ההסכם הסופי. אף אם אניח, כי הצדדים שקלו לקשור בין חיוב המזונות
29 לבין האיזון הפנסיוני במהלך המשא ומתן שהתקיים ביניהם, בפועל בהסכם הסופי בחרו
30 שלא לעשות כן. הטעם האחר נתמך בעדות התובעת, אשר העידה, שביקשה לערוך איזון
31 פנסיוני, אך המנוח סירב לכך ולפיכך הסכימו הצדדים להותיר סוגיה זו "פתוחה" ולא
32 לקשור בינה לבין החיוב במזונות. ראו: עמ' 6-7 לפרוטוקול הדיון מיום 27.1.16. לא מצאתי
33 כל ראיה לסתור את עדות התובעת, אשר הייתה מהימנה בעיני.
34

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

29 נובמבר 2016

תמ"ש 28247-01-15 מ.ש. נ' א.צ.

44. נמצא איפוא, כי מהראיות שהוצגו לבית המשפט אין ללמוד שההסכם, ובפרט חלקיו הדניים בעניין מזונות ואיזון פנסיוני, נעשו למראית עין. אכן הנתבעת טענה, כי יש לזקוף לחובת התובעת את אי הבאתו לעדות של בא כוחה, עוה"ד א.ג., אשר ייצגה הן בעת עשיית ההסכם והן בהליכים שלאחר מכן, לרבות ההליך הנוכחי. הדין הנוהג הוא, שהימנעות מלהביא ראיה שיכולה הייתה לתמוך בטענתו של בעל דין, מקימה חזקה שבעובדה שהיה באותה ראיה לפעול לחובת הנמנע. ראו: ע"א 2275/90 לימה נ' רוזנברג, פ"ד מז(2) 606, 614 (1993); ע"א 465/88 הבנק למימון נ' מתתיהו, פ"ד מה(4) 651, 658 (1991); ע"א 293/90 גרינהולץ נ' מרמלשטיין (1994). אין ליתן לחזקה זו משקל יתר וניתן לדמותה לתבלין המתווסף על התבשיל הראייתי בכללותו. חזקה זו מדגישה את "טעמו" של התבשיל הראייתי ויש בכוחה לפעול כנגד הצד הנמנע מהבאת ראיותיו ואף להכריע את הכף במקרי גבול. ודוק, העיקר הוא "התבשיל" בכללותו, קרי – הראיות שכן הובאו בפני בית המשפט. על בית המשפט להקדים ולבחון את מסקנתו על סמך אותן ראיות שכן הובאו בפניו, ורק לאחר בחינתן לבדוק שמא נוכח אותה חזקה המתווספת על שכבר הובא בפניו, יש בהימנעות בעל הדין מהבאת ראיה זו או אחרת כדי להטות את הכף. כאמור אין די בראיות אותן הציגה הנתבעת כדי להוכיח את טענתה בדבר היות ההסכם בבחינת הסכם למראית עין. בנסיבות אלו הימנעות התובעת מלזמן לעדות את בא כוחה, עוה"ד ג., אינה מטה את הכף. הדברים יפים אף ביתר שאת מקום בו לא נמנע מהנתבעת לזמן לעדות את עוה"ד ג., ככל שסברה שעדותו נחוצה.
45. לא הוכחה אף טענת הנתבעת, כי אין כל הגיון כלכלי בכך שהמנוח הסכים לשאת הן במזונות התובעת והן הותיר לה את האפשרות לתבוע איזון פנסיוני. לא הוצגה כל ראיה התומכת בטענה זו. כל שבפנינו הוא ההסכם, עדות התובעת וכתבי בי דין שהגישו הצדדים והנתבעת בעבר. ההסכם אינו מפרט כיצד חילקו הצדדים את נכסיהם הפיננסיים, או את שווי כל אחת מהדירות שחולקו בין הצדדים. על פי עדות התובעת, אשר לא נסתרה ואף לא הוצגה כל ראיה המלמדת אחרת, שווי הדירה אותה קיבל המנוח בישוב XXX עלה על שווי הדירות שקיבלה התובעת. זאת אף בהתחשב בכך שאחת משתי הדירות שקיבלה התובעת הייתה דירה אותה קיבלו הצדדים מדודיה, בכפוף לזכות מגורים לכל ימי חייהם. ראו: סעיף 12 לתצהיר התובעת; עמ' 10 לפרוטוקול הדיון מיום 27.1.16. המנוח אישר גרסתה זו של התובעת בסעיף 10 לכתב התביעה המתוקן לגירושין, אותו הגיש אל בית הדין הרבני ביום 7.2.05.
46. בהסכם לא עמדה התובעת על מימוש מידי של זכותה לאיזון פנסיוני. זכות, אשר אף במבט רטרופקטיבי, במועד כריתת ההסכם, הייתה בעלת ערך כלכלי לא מבוטל. אין מחלוקת שמאז נפרדו הצדדים ועד מועד כריתת ההסכם ואף לאחר מכן עלה סכום הגמלאות אותו

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

29 נובמבר 2016

תמ"ש 28247-01-15 מ.ש. נ' א.צ.

- 1 קיבל המנוח על סכום גמלת התובעת. התובעת נטלה איפוא סיכון שאם וכאשר תעמוד על
2 זכותה להיפרע מהמנוח את סכום האיזון הפנסיוני לא יהיה לה עוד ממה להיפרע (ככל
3 שהיה מכלה המנוח את רכושו או מעבירו לאחר, כפי שעשה באשר לחלק מהרכוש, עת
4 העבירו לנתבעת בחייו). אלו אף פני הדברים באשר לתשלום ההפרשים בסך 2,700 ₪
5 לחודש.
6
7 47. האופן והמועד בו העביר המנוח חלק ניכר מרכושו אל הנתבעת, בחייו, מחזק את המסקנה,
8 כי המנוח סבר שיותר אחריו אי אלו חובות לאחר מותו ובהגינותו ביקש שלא להותיר את
9 נושיו ללא תרופה. אבאר. לא נטען בהליך שבפני, או באיזה מההליכים הקודמים, כי המנוח
10 הותיר אחריו חוב כלשהו אלא כלפי התובעת. כחודשיים קודם לפטירתו, בהיותו על ערש
11 דווי מחמת מחלת הסרטן בה חלה, העביר המנוח לנתבעת, ללא תמורה, חלק ניכר מרכושו.
12 כשלושה שבועות קודם לפטירתו עשה צוואה בה ציווה לנתבעת את יתרת רכושו (למעט
13 הזכויות חסרות הערך הממשי ביחידות הנופש). מדוע זה העביר המנוח את רכושו לנתבעת
14 בשני חלקים, ובשני אופנים, בסמיכות כה רבה ביודעו שמותו קרב? הסבר אפשרי לכך הוא,
15 כי ביקש שאף אם יותיר אחריו חובות תזכה הנתבעת לחלק ממשי ברכושו, ומאידך לא
16 יוותרו נושיו, ולמעשה התובעת, ללא תרופה. כעולה מעדות הנתבעת עצמה סבר המנוח, כי
17 לאחר פטירתו יהיה על עיזבונו לפרוע את חובו כלפי התובעת. לעניין מצבו הרפואי של
18 המנוח בעת עשיית הצוואה והעברת חלק מרכושו לנתבעת ראו תצהיריהם של מר ג.א.ז,
19 עוה"ד י.ז. ור.א., אשר הוגשו על ידי הנתבעת במסגרת תמ"ש 36875-12-13.
20
21 48. בשולי הדברים אציין, כי התוצאה לפיה מקבלת התובעת הן את חוב המזונות המוסכם והן
22 את חלקה בהפרשי הפנסיות אינה בלתי סבירה. יש לזכור, שכלל נכסי התובע, או למצער
23 עיקר עיקרם, נצבר במאמץ משותף של הצדדים. הנתבעת זכתה בכך שנישאה לתובע
24 באחרית ימיו, חייתה עמו שנים ספורות, וקיבלה למצער מחצית מהנכסים שהיו לתובע
25 עובר לפטירתו, בנוסף ליתרת עיזבונו, וכן זוכה היא לקצבת שארים. אף במאזן שבין
26 התובעת לבין הנתבעת נראית תוצאת ההליך דגן סבירה ואינה מעוררת אי נוחות.
27
28 49. סופם של דברים הוא, כי דין התביעה להתקבל, אך לעת הזו אין בידי לקבוע סעד כספי
29 אופרטיבי, ולפיכך ניתן בזה אך פסק דין חלקי.
30
31 50. מפאת התנהלותה הדיונית הלקויה של התובעת הוגשו יתרת המסמכים המאפשרים לערוך
32 את תחשיב רק במהלך דיון השלמת הסיכומים בעל פה. בנסיבות אלו אף אין בידי בית
33 המשפט תחשיב אותו ניתן לבחון ולאמת. יחד עם זאת בעת הזו אין כל קושי, כי הצדדים

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

29 נובמבר 2016

תמ"ש 28247-01-15 מ.ש. נ' א.צ.

- 1 יערכו תחשיב בדבר סכום האיזון הפנסיוני ויגישוהו לבית המשפט. אזי לאחר בחינת
2 התחשיב ניתן יהיה לקבוע סכום סופי אותו על הנתבעת לשלם לתובעת.
3
- 4 51. באשר לאופן עריכת התחשיב יאמר, כי אכן הזכות לאיזון סכומי הפנסיה אותם קיבלו
5 הצדדים במהלך השנים קמה במועד הפירוד, קרי – החל מחודש דצמבר 2000 ועד לחודש בו
6 נפטר המנוח. כלל המסמכים המלמדים על סכומי הגמלה אותם קיבלו הצדדים נמצאים
7 כעת בתיק בית המשפט ובידי הצדדים עצמם.
8
- 9 52. במהלך הדיון אף התעוררה שאלת אופן שערך חוב ההפרשים אותו על הנתבעת לשלם
10 לתובעת, כאשר התובעת סברה, כי יש לצרף לחוב זה הפרשי הצמדה וריבית בהתאם
11 להוראות **חוק פסיקת ריבית והצמדה**, תשכ"א – 1961 (להלן – "**חוק הריבית**"). אף כאן
12 מקובלת עלי עמדת התובעת. כידוע, הפרשי הצמדה וריבית הם שיערוך והתאמה של
13 ההוצאה למועד התשלום במטרה לשמור על ערך הכסף ולשקף את מחיר השימוש בו. ראו:
14 עע"מ 7486/14 **בראל נ' רשות המיסים** (2016) פסקה 14. אין בהם אלמנט של עונש או קנס.
15 מסקנה זו נכונה גם במקרה בו התובעת הסכימה להמתין עם ביצוע האיזון הפנסיוני. ראו:
16 ע"א 457/81 **ספיר נ' אחוזת איל בע"מ (בפרוק מרצון)**, פ"ד מ(4) 68 (1981); ע"א 176/82
17 **הררי נ' ורטהיימר**, פ"ד לט(3) 660, 668-669 (1985); ע"א 6574/99 **מדינת ישראל נ'**
18 **קרייתי**, פ"ד נח(3) 313 (2004); ע"א 6553/11 **ברלס נ' פי ים** (2013) פסקה 33.
19
- 20 53. אחרון אחרון אציין, כי התביעה כנגד הנתבעת הוגשה בהיותה נוחלת על פי צוואת המנוח.
21 אחריות הנתבעת לחובות המנוח מוגבלת איפוא לשווי נכסי עיזבון המנוח אותם קיבלה.
22 ראו: סימן ו' לפרק השישי **לחוק הירושה**, תשכ"ה – 1965. ודוק, זו אף אחריות שתי הזכות
23 האחרות על פי הצוואה, הן בנות המנוח. כל אחת מהנוחלות על פי צוואת המנוח אחראית
24 כדי השווי שקיבלה מעיזבונו. התובעת טענה, כי בנותיה מסכימות לתביעתה והיות וממילא
25 שווי נכסי העיזבון אותם קיבלו הבנות (הזכויות ביחידות הנופש) חסר ערך הרי, שאין כל
26 טעם לתבוע אותן. הנני מורה איפוא לתובעת להגיש לבית המשפט את הסכמת בנותיה,
27 בתצהיר, בה יפרטו הבנות, כי הן מסכימות לסעד הכספי שייפסק לטובת התובעת, וכן
28 מסכימות הן, שהתובעת תהא זכאית להיפרע את הסכום הנפסק לטובתה בפסק דין זה
29 משווי הנכסים (הזכויות ביחידות הנופש) אותן קיבלו על פי הצוואה (ככל שהיו שייכות
30 למנוח כולן או מקצתן), וזאת באופן הדדי לזכות התובעת להיפרע את הסכום שיפסק
31 לטובתה מהנתבעת, כדי שווי נכסי עיזבון המנוח אותם קיבלה הנתבעת.
32
- 33 54. מפאת התנהלות התובעת איני מוצא לנכון לעשות צו להוצאות. אדגיש, כי לאי פסיקת
34 הוצאות משמעות לא מבוטלת שכן הדעת נותנת, שאילולא התנהלותה זו של התובעת היה

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

29 נובמבר 2016

תמ"ש 28247-01-15 מ.ש. נ' א.צ.

- 1 בית המשפט מזכה אותה בהוצאות משפט בסך של כמה עשרות אלפי שקלים חדשים
2 כמקובל בתביעות בסכום זה.
3
4 55. אשר על כן הנני מורה כדלקמן:
5
6 א. התובעת זכאית לקבל מעיזבון המנוח, באמצעות הנתבעת ובנות המנוח, את סכום הפרשי
7 הפנסיות שהצטבר בין סכום הפנסיה אותו קיבלה התובעת לסכומי הפנסיות אותן קיבל
8 המנוח, וזאת החל מחודש דצמבר 2000 ועד למועד פטירת המנוח, והכל כדי שווי נכסי
9 העיזבון שקיבל כל אחד משלושת היורשים האמורים. סכום זה יישא הפרשי הצמדה
10 וריבית, בהתאם להוראות חוק הריבית, מידי חודש בחודשו, בהתאם להפרש הפנסיות
11 החודשי, החל מחודש דצמבר 2000.
12
13 ב. התובעת תתכבד להגיש בתוך 21 יום תחשיב באשר לסכום המגיע לה, כאמור בסעיפים 51-
14 52 לעיל, וזה יועבר לתגובת הנתבעת.
15
16 ג. מובן שחיוב בנות התובעת, כאמור בסעיף 55(א) לעיל מותנה בכך שהתובעת תגיש בתוך פרק
17 הזמן האמור תצהירי הסכמה מאת בנותיה, כאמור בסעיף 53 לעיל.
18
19 ד. אין צו להוצאות.
20
21 ה. לעיוני ביום 1.1.17.
22
23 ניתן היום, כ"ח חשוון תשע"ז, 29 נובמבר 2016, בהעדר הצדדים.
24
25 נמרוד פלקס, שופט
26
27